

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus
vald@pparnumaa.ee

Teie: 20.02.2025 e-kiri

Meie: 04.03.2025 nr 13-3/25-394

Arvamuse andmine Põhja-Pärnumaa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõule

Esitasite 20.02.2025 kirjaga Põhja-Pärnumaa valla 06.01.2025 kirja nr 7-1/1846-67 Eesti Geoloogiateenistusele (edaspidi EGT) arvamuse avaldamiseks (registreeritud 20.02.2025 numbriga 13-3/25-316, esialgne kiri Maavarade registri osakonnani ei jõudnud) Põhja-Pärnumaa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande (edaspidi planeering). Planeeringu ala asub Pärnu maakonnas Põhja-Pärnumaa vallas. Planeeringu koostamise eesmärgiks on valla territooriumi ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemine ning maa-aladele otstarbekaima ja jätkusuutliku kasutusviisi leidmine, võttes aluseks olemasolevate ja perspektiivsete ressursside parima kasutusviisi. Planeering on algatatud 24.10.2018 Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu otsusega nr 53.

Planeeritav ala kattub 25.02.2025 seisuga 28 eri maardla ja nende plokkidega, millele on korrektselt viidatud Lisa 1 tabelis 3.1. Ala kattub veel ka 18 kehtiva kaevandamisloaga, 5 kehtiva geoloogilise uuringuloo taotlusega, kahe kehtiva üldgeoloogilise uuringuloo taotlusega ning taotlus on esitatud 10 kaevandamisloa saamiseks/muutmiseks ja 8 geoloogilise uuringuloo saamiseks/muutmiseks.

Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 76 lõike 1 kohaselt koostatakse üldplaneering koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi üldplaneering käsitleb ja planeeringualaga piirnevate kohaliku omavalitsuse üksustega. PlanS § 85 lõike 1 kohaselt esitatakse üldplaneering ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kooskõlastamiseks kõnealuse seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud asutustele.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 alusel kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering ja riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS-s sätestatud korras Kliimaministeeriumi või kliimaministri volitusel riigiasutusega, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus.

Kliimaministri 14.12.2024 käskkirjaga nr 1-2/24/507 „Volitus Eesti Geoloogiateenistusele maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ on Eesti Geoloogiateenistusele antud volitus kooskõlastada planeeringuid, kui planeeritav maa-ala asub maavarade registris oleval maardlal või selle osal.

MaaPS § 14 lõike 2 alusel Kliimaministeerium või kliimaministri volitusel Kliimaministeeriumi valitsemisala riigiasutus, kelle ülesanne on geoloogiline kaardistamine

ning geoloogilise teabe säilitamine ja kättesaadavuse tagamine, võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus:

- 1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda;
- 2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või
- 3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitisega, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmisseadme ja seonduva taristu ehitamisega.

EGT on eelnõudega tutvunud ning märgib järgmist:

- Eelnõu seletuskirjas on lk 49, ptk 23 nimetatud Keskkonnaministeeriumit, kuid peaks olema Kliimaministeerium;
- Juhime tähelepanu, et eelnõu lisas 1 olevad tabelid 3.21 ja 9.1 ei ole ajakohased maavarasid puudutavate andmete seisukohast;
- Seletuskirja ptk 12.4.1 Päikeseenergia: Juhime tähelepanu, et 01.01.2025 jõustunud MaaPS muudatus (§ 14 lg 2¹) annab täiendavad võimalused maardlale taastuvenergia lahenduse rajamise osas, mida seletuskirjas kajastatud pole.

Taotlusele on varasemalt maavarasid puudutavatel teemadel arvamust andnud ka Maa-amet (22.12.2021 nr 6-3/21/18561-2). Mitmete punktidega on arvestatud, kuid mõnedega mitte.

- 8.2 Detailplaneeringu koostamise kohustusega juhud: „uue karjääri kavandamisel (tagamaks liikluskorralduse põhimõtete, veerežiimi muutmine ja mõjutamine, servituutide seadmine, müra-, vibratsiooni, saasteriski- ning muude keskkonnatingimusi tagavate nõuete määramine) enne keskkonnanõu taotlemist kui järgmine kaevandatav ala on lähemal kui 500 m;“

EGT nõustub varasemalt välja toodud seisukohaga, et detailplaneeringu alasid ei saa määrata ei taotletavatele kaevandamisaladele ega üldiselt maardlatele, sest maardla on maakasutuse piirang ja maardla kasutuselevõtmine toimub MaaPS-i alusel, mis ei eelda ega kohusta detailplaneeringu tegemist.

Palume seletuskirja sõnastust muuta nii, et kaevandamisele ei seata seadustest mittetulenevaid piiranguid.

- Samuti märgime, et põhijoonisel/kaardirakendusel on puhke ja virgestusalade all toodud „Planeeritud matkarada“, mis kulgeb üle Lavassaare turbamaardla. Tulenevalt MaaPS sätestatud vajadusest tagada juurdepääs maavarale palume matkaradu mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele mitte planeerida, kui selleks ei ole saadud loa omaja nõusolekut. Nõusoleku saamisel palume see esitada EGT-le.

Lähtudes eelnevast on näha, et Põhja-Pärnumaa üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise planeeringu lahendus võib halvendada maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda.

Seetõttu saab Eesti Geoloogiateenistus koostööstada Põhja-Pärnumaa üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõud vaid siis, kui arvestatakse väljatoodud märkustega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme

Maavarade registri osakonna juhataja

Mihkel Annusver

Maavarade registri osakonna spetsialist

5331 7112 Mihkel.Annusver@egt.ee